

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

2009 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 15-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՍԻԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ /ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԲՖԳ ՀՅՈՒՄԻՍ-ՀԱՐԱՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԻՋԱՆՅՔԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ/ ԱՍՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

27 հունվարի 2010թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Գ. Հարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Հ. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թոփուզյանի (զեկուցող), Վ. Հովհաննիսյանի, Հ. Նազարյանի, Վ. Պողոսյանի, մասնակցությամբ՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Ն. Երիցյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72-րդ հոդվածների,

դռնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2009 թվականի սեպտեմբերի 15-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև շրջանակային ֆինանսավորման համաձայնագրում /Հայաստան ԲՖԳ Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր/

ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանին ուղղված՝ Հանրապետության Նախագահի դիմումը՝ մուտքագրված 27.11.2009թ.:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով համաձայնագիրը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը

**Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. Խնդրո առարկա համաձայնագիրը կնքվել է Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ) միջև, իսկ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի կողմից այն ստորագրվել է 2009թ. սեպտեմբերի 15-ին:

Համաձայնագրի հիմնական նպատակն է ենթատարածաշրջանային ճանապարհային միջանցքների վերականգնումը, ինչպես նաև պետական տրանսպորտային ճանապարհային համակարգի զարգացումը, ճանապարհային ենթակառուցվածքների և ճանապարհային ցանցի կառավարման կարողությունների բարելավումը ու ճանապարհների անվտանգության ապահովումը:

Ինչպես վկայում է համաձայնագրի 2-րդ ժամանակացույցի ուսումնասիրությունը, ակնկալվում է, որ Ծրագրի իրականացման արդյունքում անհամեմատ կավելանան արտահանման և ներկրման, ինչպես նաև Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքով տարանցիկ երթևեկության ծավալները և քանակը, երթևեկության հոսքն սպասարկելու նպատակով կբարեկարգվեն և կարդիականացվեն առնվազն 3 սահմանային և մաքսային կետեր ու դրանց ենթակառուցվածքները, կնվազի ճանապարհատրանսպորտային պատահարների թվաքանակը, կկրճատվի միջանցքով բեռնափոխադրումների և ուղևորությունների ժամանակը:

ՀՀ ճանապարհային ենթաուղորտի կատարելագործումը, ըստ համաձայնագրի, ենթադրում է ճանապարհային ցանցի զարգացում, ճանապարհների շինարարություն, բարենորոգում, վերականգնում և կայուն պահպանում, ինչպես նաև ծրագրավորման և կառավարման համապատասխան բարեփոխումներ, որոնք կստեղծեն տնտեսական զարգացման հուսալի նախադրյալներ:

2. Համաձայնագիրը բաղկացած է մի շարք բաժիններից և իր անբաժանելի մասը կազմող թվով 6 ժամանակացույցերից, ընդ որում՝ 1-ին ժամանակացույցն իր հերթին բովանդակում է 2 աղյուսակներ, այն է՝ ներդրումների նախնական ծրագիրը և ճանապարհային ենթաուղորտի ճանապարհային քարտեզը (2010-2017թթ.) :

Համաձայնագրում և կից ժամանակացույցերում ներառված են բազմափուլ ֆինանսավորման գործիքի (ԲՖԳ-ի) բաղկացուցիչները, նախնական ներդրումային ծրագիրը, ճանապարհային ենթաուղորտի ճանապարհային քարտեզը, ԲՖԳ-ի նախագծման և մոնիտորինգի հայեցակարգը, ծրագրերի իրականացման շրջանակները, ընտրության չափանիշները, սոցիալական խնդիրները և այլ պարտավորություններ:

Ներդրումների նախնական ծրագրի ընդհանուր արժեքը 2009-2017թթ. ժամանակահատվածի համար կազմում է 1.453 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար:

Համաձայնագրի թիվ 1 ժամանակացույցի 2-րդ աղյուսակից բխում է, որ մինչև 2017 թվականը բարենորոգվելու են ՀՀ 620 կմ միջպետական և 1200 կմ գյուղական ճանապարհներ, ընդամին՝ 1-ին աղյուսակում բերված է նորոգման ենթակա միջպետական ճանապարհների համապատասխան հատվածների սպառիչ ցանկը (Մ-1, Մ-2, Մ-3, Մ-6) :

Համաձայնագրով նախատեսված է, որ վարկատուն՝ ԱԶԲ-ն, վարկեր կտրամադրի ներդրումային ծրագրի առանձին բաղադրիչների ֆինանսավորման համար և յուրաքանչյուր վարկ հանդես կգա իբրև առանձին տրանշ: Վերջինս կարող է ֆինանսավորվել նախորդ կամ հաջորդ տրանշներից տարբերվող ֆինանսավորման պայմաններով:

Վերը նշված ԲՖԳ-ի շրջանակներում առկա առավելագույն ֆինանսավորման չափն է 500 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար, որը տրամադրվելու է առանձին

տրանշներով ԱԶԲ-ի՝ Սովորական կապիտալ միջոցներից 440 մլն դոլար և Հատուկ հիմնադրամի միջոցներից՝ 60 մլն դոլար:

Ճապոնիայի միջազգային համագործակցության գործակալության կողմից հատկացվելու է 70 մլն դոլար: Ի դեպ, ՀՀ կառավարության կողմից համաֆինանսավորման ենթակա գումարի չափը կազմելու է 392 մլն դոլար:

Վարկառուն՝ Հայաստանի Հանրապետությունը, պարտավորվում է յուրաքանչյուր տրանշի գումարներն օգտագործել Ծրագրերի ծախսերը ֆինանսավորելու նպատակով՝ սույն համաձայնագրի և յուրաքանչյուր տրանշի մասին կնքված առանձին համաձայնագրերի պայմաններին համապատասխան: Ներդրումային ծրագիրը ֆինանսավորելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել պարբերական ֆինանսավորման հայտ (ՊՖՀ) : Յուրաքանչյուր առանձին տրանշի գումարը չպետք է լինի 50 մլն ԱՄՆ դոլարից կամ դրա համարժեքից ցածր: Համաձայնագիրը սահմանում է նաև ՊՖՀ-ին ներկայացվող հիմնական պահանջները:

ԲՖԳ-ի շրջանակներում ֆինանսավորվող բոլոր ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումներն իրականացվելու են ԱԶԲ-ի Գնումների ուղեցույցին համապատասխան:

Համաձայնագիրը սահմանում է, որ 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ն այն վերջնաժամկետն է, որի դրությամբ ցանկացած տրանշի շրջանակներում կարող է վճարում կատարվել:

Համաձայնագրի 3-րդ ժամանակացույցում արձանագրված է, որ Ծրագրի իրականացման պատասխանատուն Ծրագրի կառավարման խորհուրդն է, որի համանախագահներն են ՀՀ էկոնոմիկայի ու տրանսպորտի և կապի նախարարները: Սահմանված է նաև, որ ներդրումային ծրագրի անմիջական իրականացումը և մոնիտորինգը հանձնարարվելու է ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհներ («Հայավտոճան») ՊՈԱԿ-ին, որը կհիմնի Ծրագրի կառավարման գրասենյակ:

Համաձայնագիրն ԱԶԲ-ին իրավունք է վերապահում ուսումնասիրելու ԲՖԳ-ի շրջանակներում իրականացվող ծրագրերին առնչվող ցանկացած գործողություն:

Մասնավորապես, ԱԶԲ-ի կողմից ֆինանսավորվող բոլոր պայմանագրերը պետք է ներառեն դրույթներ, որոնց համաձայն ԱԶԲ-ն իրավունք ունի քննության և աուդիտի ենթարկելու Հայավտոճանի բոլոր ֆինանսական և հաշվապահական փաստաթղթերը, բոլոր կապալառուներին, մատակարարներին, խորհրդատուներին և այլ ծառայություններ մատուցողներին:

Համաձայնագրի 4-րդ ժամանակացույցում սեղ են գտել նախագծերի ընտրության չափանիշներին և հաստատման գործընթացին վերաբերող պարտավորություններ:

Համաձայնագրի հաջորդ՝ 5-րդ ժամանակացույցում, շարադրված են սոցիալական ապահովությանը և երաշխիքներին առնչվող պահանջներ:

Առանձին ուշադրություն է դարձված շահագործման ընթացքում ճանապարհային միջանցքի կայուն պահպանության, ինչպես նաև շինարարության որակին, բնապահպանական խնդիրներին վերաբերող հարցերին:

Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնելու այն պահից, երբ ՀՀ-ն ԱԶԲ-ին կձանուցի գործող օրենսդրության համաձայն բոլոր ներպետական ընթացակարգերի ավարտի մասին, բայց ոչ ուշ, քան մինչև 1-ին տրանշի ծրագրի համար վարկային համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելը:

Ըստ համաձայնագրի՝ Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է որոշակի ֆինանսական պարտավորություններ, մասնավորապես, պարտավորվում է իր սեփական միջոցների հաշվին տրամադրել համաֆինանսավորում Ծրագրի շրջանակներում իրականացվող միջոցառումների գծով՝ համապատասխանաբար 392.0 միլիոն և 10.0 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով: Բացի դրանից, Հայաստանի Հանրապետությունը համաձայնում է իր սեփական միջոցների հաշվին կատարել ոչ կամավոր վերաբնակեցման, ինչպես նաև ճանապարհային միջանցքի շահագործման ընթացքում ճանապարհների պահպանության գծով առաջացած ծախսերի ֆինանսավորումը:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի

առաջին և չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63 և 64-րդ հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2009 թվականի սեպտեմբերի 15-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև շրջանակային ֆինանսավորման համաձայնագրում /Հայաստան ԲՖԳ Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր/ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը :

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

**ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ**

**Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ**

27 հունվարի 2010 թվականի  
ՍԴՈ-860